

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéniratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
mérsékelt árjegyzék szerint számít fel.

A házhelyek sora.

Innen-onnan tizenöt éve, hogy az akkor volt Csongrád megye című lapban először felvettem az eszmét, hogy a vásártér fel kellene osztani házhelyeknek. Azóta is több ízben került rá alkalom, hogy ezzel a kérdéssel foglalkoztam, különösen olyankor, mikor időszakonként a város-házipítés ügye állott az előtérben. Most aztán, annyi év után látom, hogy újból felszínre kerül ez az én régi ideám. A helyi újságok írnak róla mint olyanról, amely szerintük ez idét a közvéleményt és a hivatalos hatóságai közegeket is foglalkoztatja: természetes hát, hogy a dolgok ilyen-lyéni állása mellett én sem maradhatok el a diskussziótól, s annál inkább, mert sokban elterő a nézetem ebben a kérdésben mindattól, amit felőle ujabban a nyilvánosságának megírtak.

A hogy már érintettem, én kezdetűl fogva, tehát már 15 év előtt is, mikor a vásártér parcellázásának eszméjét legelsőben megpenditettem, mindig csak a városházipítés tervével kapcsolatosan tárgyaltam ezt az ügyet és — nem tehetek róla, de ma, annyi év után, még mindig nem

tudom ezt a kettőt egymástól elválasztani. Innen van, hogy most is összekötöm ezt a két eszmét és így természetesen egészen más eredményre is jutok következtetéseimben, mint jntottak azok, akik előtt ez a nézőpont nem lebegett.

Azt a körülményt, hogy a képviselőtestület egy bizottságot küldött ki, melynek feladata lesz: tervet dolgozni ki vagy 400—500 házhelynek a honvédsor folytatásaként lendő kiosztására, semmiképpen se tudom összekapcsolni a vásártér parcellázásának kérdésével és szerintem e kettő közt is csak a városházipítés eszméje képezi az összekötő kapcsolatot, — egyébként ez a két kérdés egészen független egymástól.

A vásártér parcellázásának terve, hogy kísért-e ma a közvéleményben vagy a hivatalos körök jövőbeli tervezéseiben: igazán nem tudom. Sok emberrel érintkezem nap-napra a társadalom minden rétegében, de őszintén szólva: senkit, sehol erről az eszméről mostanában beszélni nem hallottam, — a hivatalos körök azonban lehet, hogy foglalkoznak vele. Ez különben mellékes. A fő az, hogy az eszme nyilvánosan felmerült, tehát napirenden van. Okos dolog, felszínen is

tartani és miután a sajtóban eddig róla elhangzott vélemények háziarozottan helytelennek mondják azt: az eszmék tisztázására törekedni.

Hogy miért nem volna helyes a vásártér házhelyekké parcellázása: erről az egyik újság úgy nyilatkozik, hogy — a vásártér ki kell ugyan vinni a város belterületéről vagy valamelyik csordajárársra vagy a vasútmenti — nagyvölgypart túloldalán fekvő — külterületre, de az így felszabaduló terület nem kell beépíteni, hanem parkirozni, mert úgy is kevés a belterületen a befásított területünk. A másik újság meg nem is hoz fel semmit az eszme ellen, csupán a városi mérnököt támadja meg, hogy elébbvaló dolgot is mivelhetne a szakmájában, mint azt, hogy ezzel az eszmével előhozakodik.

Ez utóbbi nézet ellen nincs egy szavam se; mert ahol nem érvt hoznak fel, hanem egyenesen személyi térre viszik át a kérdést, erre én rá nem lépek, komolyan számba se vehetem az olyan felfogást, mely azt képzei, hogy azért, mert esetleg a városi mérnök ezzel a tervvel előhozakodott, — ha csakugyan ő vetette most felszínre — ezzel egyidejűleg az a városi mérnök nem is foglalkozhatik azokkal az elébbvaló dolgokkal, melyek ha-

TÁRCA.

Vasárnap

Lágyan suhan az orgonának
Mély hangja át a templomom —
Méla áhitat két nyomába
S meghajtom némán homiókom.
A gyertyák lobogását nézem,
Mely fényt dúsán hinti szét —
... Nézem e fényt és tudja Isten:
Oh, mégis minden oly setét ...

A tömjénillat im betölti
A hűvös templom-csarnokot,
A hívők ajkán ima zendül
S a hangulat oly bús, nyomott ...
A bűnnek árnya jár-kél itten
És ott borong az arcokon;
En nézem, nézem roskadozva
És — meghajtom a homlokom ...

... A templomablak most kitarúl
Am valahogyan hirtelen
És végigfut egy kis sugárka
A fénykoronás szenteken,
Künn vig madárdal csengve árad
S a rügybomlásnak hangja két ...
És valahonnan vadvirágok
Illatát hajtja be a szél ...

Mi ez? ... Az orgona siráma
Pajkos akkordban olvad el
S a tömjén nehéz illatára
Ugy föllélekzik a kebel —

A gyertyák gyorsan föllobognak
És fény dereng az arcokon;
En nézem, nézem eltűnődve
És — főlelemem homlokom ...

PKöts József.

Csöndes dráma.

Haza gondolok olykor a kis városra, amelyben születtem. Látom apró házait, a zezugos sáros utcáikat — úgy fekszenek ők a sárga habbal esendesen folydogáló Körös partjára, mint egy kis, félnék gyermek, aki anyja karjába hajlik. Látom a pompázó főteret, a nagy ódon templomot és a korzót. Sárga parolis bakatisztek csörtetik itt kadjukat halálos unalomban. Sorsukat átkozva, sávarogva gondolkoznak nagyvárosok garnizonjairól, melyekben oly édes lehet az élet. Az erdőt is látom, a melyben gyermekálmaimat elsőhajtottam és a temetőt kis kápolnájával: oly sokan alszanak benne azok közül, akiket szerettem... A Körös nyárfái susognak, de csend van különben, béke, semmi zaj, hire se a láznak, mely korbácsolja népét a nagyvárosoknak. Itt csendben élnek az emberek ... és gondolkozáva, eszembe ötlenek ama szomorú és kicsi drámák, a melyek e kis helyen lejátszódtak. Szenvedésekre, küzdelmekre, gyözelemekre és bukásokra gondolok; e jelentéktelen városka volt szinhe-

lyük és akik alattuk véreztek, örültek és szenvedtek, kisvárosi apró népek voltak mind ...

Elszáll a lelkem oda, a sárga Körös partjára ... E kicsi szürke városkába száll, méla émlékezőn a multra. Ott más az élet külső képe, ott zajtalan siklanak a napok. De benn a békés fehér házakban emberek élnek ott is. Vágyak hevítik őket, a boldogság álmát hajszojják ők is; a kétségbeesés marja sziveiket a sors csapásai alatt és ujjonganak, ha reájuk mosolyog az öröm muló sugara. Csak úgy mint azok, akik tombolozajában hánykódnak a nagyvárosoknak.

Csak a színek tompábbak a csendben. Az élet egyforma mindenütt, ahol lakik a kinek rendeltetett küzdelem, és bizni: az ember ...

Egy egyszerű történetet, amely emlékezőn, eszembe jutott a kisvárosi emberek életéből, akarok most ebeszélni.

A körösparti kisvárosban, a vasút-utcaiban állott háza az öreg Szempci Hermannak. Barátságos, mosolygó ház és megelégedett emberek benne. Életük java örömben és békében folyt le. Tartalmat a nyugalmas munka adott neki és édessé tette az idős törzsön fakadó friss hajtás: Jolánka, az öreg párhadjon leánya.

táskörébe esnek és buzgó munkásságát tényleg sürögősen követelik.

A másik felfogás, mely szintén helyteleníti a vásártér házhelyekké parcellázását, komoly érveléssel áll elő melylyel foglalkozni kell is, érdemes is.

Nem vagyok ellensége a fásításnak és belátom, hogy egy városra szépészeti szempontjából is előnyös, ha belterületén minél több térséget fásítanak, parkiroznak, mert ez a helységnek kellames, tetszetős külsőt ad. Ugy gondolom azonban, hogy a vásártér parkirozása olyan nagy fényűzés volna, amelyet magának Szentes város — a mostoha anyagi helyzetében, meg nem engedhet, sőt kimondom határozottan, hogy erre a parkirozásra nálunk szükség sincsen is. A városnak szép nagy népligete van, most létesül az Erzsébet-liget, csinosan be lehet fásítani a tükypiac tért is, ha majd készen lesz az új térség, — üdülő, sétálóhely tehát van elég Szentesen, csak közönség nincs, amelyik felkeresse és nem lesz akkor sem, ha a vásártér parkirozzuk és rendezzük be nyilvános kertnek, sétálóknak.

Ellenben a helyzet az, hogy — ha kitelepítjük a belső területről a vásártér: a városnak igenis nagy szüksége lesz arra a pénzre, melyet a felszabaduló tér utcákká parcellázásával és elárulásával kap. Városházunk sincsen, Szentes zsellér a maga otthonában és amilyen mostoha a város anyagi helyzete: gondolni sem szabad arra, hogy új kölcsön terhével, újabb pótdadó emeléssel építsünk beláthatatlan időközön belül is városházát.

Ennek a helyzetnek a megismeréséhez nem kell semmi különös tudás, de ahogy így ismerjük a dolgok rendjét, természetesen áll elő rögtön az előtérbe az a következtetés, hogy — nem lévén a városnak székházépület emelésére pénze, miután azt az adó-

fizető polgárok zsebéből se szedegetheti ki többé újabb pótdadó formájában — gondoskodni kell eszközökről, melyek mellett, ha rögtön nem is, de kis idő múltával olyan helyzetbe jutunk, mely a városházépítést megengedi.

Ide célt az eredeti tervem is, már akkor, mikor a vásártér házhelyekké parcellázásának eszméjét először, 15 év előtt felvettem.

Persze, nem gondoltam soha és ma sem gondolok arra, hogy Szentes város lukszus-városházát építsen, mint ahogy lukszus-szállodát épített. Ez utóbbi is hiba volt: még egy ilyen luxusépítkezés pedig éppenséggel már végzetessé is válhatna a város sanyarú anyagi helyzetére.

Eszméim ma is az, ami volt, mert az is luxus, hogy egy olyan vagyoni helyzetű város mint Szentes, olyan területet, amilyen a vásártér, a belsejében csak így használjon ki, mikor vásártérét a külső területre is áthelyezheti.

A vásártér házhelyekké parcellázása nem függ össze a közgyűlésnek házhelyek kiosztására vonatkozó határozatával, mert meg vagyok róla győződve, hogy a vásártérből kihatott házhelyekre egészen mások lesznek az aspiránsok, mint kint a honvédsoron is tül kiosztandókra. Egyben azonban összefüggésbe hoznám ezt a két házhelykitűzést, nevezetesen abban, hogy úgy a honvédsoron túl kiosztandó, mint a vásártér parcellázásával eladandó házhelyek után befolyó jövedelmet, mint az új városház építési alapjától kezdve a városnál mindaddig, míg ez a tőke, kamataival oda növekszik fel, hogy a helyi szükségnek megfelelő, nem luxus, de szolid — városi épület költségét fedezze.

Hiszzen arra talán nem is gondol senki, hogy a közgyűlési határozatból kiosztandó házhelyek után befolyó jö-

vedelmet csak úgy egyszerűen hozzácsapjuk a költségvetésünk évi bevételeihez, hogy ezen a réven néhány éven át a pótdadó arányát valamikéval mesterségesen leszorítsuk. Ez csakugyan nagy hiba volna, mert eredménye csak egy lehetne: se pénz, se posztó.

Kell tehát valamire rendelnie a képviselőtestületnek a városi ingatlan magántulajdonba, házhelyekként való átadása után befolyó jövedelmet és bizonyos, hogy jobbra, mint egy városházépítési alapotke gyűjtésére alig adhatjuk ezt a pénzt, mely jelentékenyen fogna bizonyára megnövekedni a vásártér házhelyekké parcellázásával, miután különösen a keramit-út mentén keletkező új utcára eső porták előreláthatóan értékesek, kapások is lesznek, tehát szép összeggel emelnek a városházépítés alapját.

Hogy a vásártér valamelyik csorjára helyezzük ki: erre, természetesen gondolni sem szabad, a mai tér parcellázása esetén sem. A vásártérnek legkedvezőbb fekvése a vasúti állomás közvetlen közelségében van, hol idegenek által költség és fáradság nélkül érhető el és a város ott elég tulajdon területtel is bír, melyet ha rangsáros, minden tekintetben megfelel a rendeltetésének.

Ez tehát szintén nem okozna újabb kiadást és nem is vonna el semmit a város ingatlanából mai rendeltetésüktől.

Ezek azok a szempontok, melyek — szerintem — a vásártér parcellázása eszméjének újabb felszínre kerülése folytán, a kérdés elbírálásánál figyelman kívül nem hagyhatók és a mellett szólnak, hogy ezt a teret házhelyekké parcellázzuk. — is. —

A munkáselemek megosztása. Nagyön tanulságos sztrájk az, melyet az államasutak gépgyárában csapnak a munkások;

E kis család életét nem zavarta semmi. A gazdaságon áldás volt, a kis öröklött vagyon nőttön nőtt a szerencsés évek során. A becsületes iparkodást itt siker koronázta. Szempci, az egyszerű kisvárosi úr bölcsen sáfárolt apai örökéle. Ifjúkorától a munkára szánta magát. Korhelységre, dzsentrikedésre nem volt hajlandósága, a politika nem ingerelte. Korán belépett apja gazdagságába s mikor előjött az ideje, elvett egy hozzávaló szép, egyszerű úri leányt. Csöndesen dolgozott azután és így az idő jártával gazdag ember lett, nyugodt boldogságban élvén az eldugott kisváros vasút-utcai házacs-kájában, ahol az apja meghalt és a hol ő is megakar halni.

Igy deresedő hajjal, piros arcú öreg úr lett belőle. A nagy gazdaságot maga vezette most is, szerette a vidám társaságot, feleslegéből adott annak a ki rászorult, áldozott a közhét és egy derék ember öntudatával tekinthetett pályájára. Mellette szeretetben állott felesége. még a régi nagyaszonnyok maradéka. Nem ösmerte az idegeket, a rossz regények és tunyaság sohase mételeyezték meg képzetét. Nagy lánghal nem lobogot soha, de csendes tüzenél jó volt melegedni azoknak, akiket szeretett. Hires kompótokat csinált, de ha kellett, tanács-

csal és tettel segítette a férjét. Okosan kormányozta a házat, szerette a férjét és nevelte a gyermekét. — Ez volt az élete.

Egyetlen gyermeküket talán azért szerették oly rendkívül, mert az Isten későn, mikor már nem is várták, áldotta meg vele frigyüket. Hazasságuk tizedik évében született a kis Jolan. Keáparolták a szülői szeretetnek — s ah, mily kiapadhatatlan az — minden kincsét, öregező szívük minden melegét. Fényessé, meleggé, boldogsággá akarták tenni életét, elhárítani előle minden akadályt, betelve látni minden vágját. Életük alapja, tartalma, czejja csak ő lett.

Ugy mutatta minden, hogy Szempcinek e vágya is teljesül. A leánya lassan gyönyörű hajadonná serdült. Szépsége híres volt a vármegyében, szelid bajosságáról meséket mondtak. Tündére lett a régi háznak, melyet az ő ifúsága új fényvel aranyozott be.

Húsz éves korában Szempciék férjhez adták Jolánt Bükk Lászlóhoz. A lány választása összeesett a szülőik legtitkosabb óhaj-tásával, Laci derék, komoly fiú volt, külföldi főiskolákat járt és most jött haza, hogy a birtoka kezelését átvegye. Hozzáadták tehát a leányt, csak azt kötvén ki, hogy a fiatalok hozzájuk jöjjenek lakni.

A fiatal pár beköltözött az öreg házba,

melyhez új szárnyat építettek, berendezvén modern pompával. A boldogság jött velük a Szempci-kúriába. Az öregek saját ifjúsá-gukat látták felüljva gyermekeikben; a fiatalok pedig szemléltették későbbi életük példáját. Az talált otthon e hazban, a mi legtöbb java, legértékesebb, drága virága az életnek és a melyet az emberek oly gyakran taposnak el ostobán: a szeretet.

Egy szürke vidéki kis városban meghalt egy asszony. Fiatal, szép, gazdag volt igaz; de nem szenvedett sokáig és minden-nap halnak meg asszonnyok fiatalon. Az eset szomorú, a csapás súlyos — de hisz az idő segít és nincs seb, a melyre gyógyulás ne volna.

Egy évig tartott ez a derűs, szép élet. Az új élet egy régit kért váltságul. A fiatal asszony nem kelt fel többé. Meghalt gyermekágyban.

Az élet azonban gyakran megcáfolja az útszéli bölcselkedést.

A Szempci-ház békéjét Jolánnal temették el. A gyász nem tagított többé a falak közül. Szempcint, a türelmes, okos nagyaszonnyt az örüléstől féltették. Napokig nem volt eszméletnél. Azután a ház abba a szárnyába költözött, a hol a lanyá meghalt. A

tanulmányos már azért is, mert itt maga az állam van — egyik üzeme révén érdekelve, — ami már magában véve is élesen mutatott rá arra a visszásságra, melynyire nem valók ipari vállalatok állami kézbe, melyben az igazság mérlegét is kellene látnunk olyan esetekben, amikor éles összekülömbözés következik be munkaadó és munkás közt olyan formában, amely esetleg — végső eszközként — a nyers hatalmi beavatkozást is szükségessé teszi.

Lehet, hogy erre ezután nem lesz szükség. A sztrájk azt a benyomást teszi, hogy a benne résztvevő munkások csak a helyzetükön akarnak javítani és nem a nyomorukon. Mert voltaképen nem is lehet nyomorral szó és úgy tetszik, ezuttal a munkásoknak nincs igazuk, mikor a műhelyt ott hagyják. Mert a közreadott adatok szerint — egyfelől a gyár üzeme nem vet le annyit hasznát, mely indokolta tenné, hogy annak emelkedése arányában emelni illenék a munkabéreket is, — másfelől pedig a gyár munkásainak bére ma is megfelel a bárhol is alkalmazott hasonló foglalkozású munkások bérének, e mellett pedig olyan, hogy a tisztességes megélhetésre még a fővárosban is elég.

Egy első osztályú munkás ugyanis megkeres az államvasutak gépgyárában átlagosan havi 140—220 koronát, a segédmunkás pedig havi 104—144 koronát, ami végre is nem megvetendő kereset úgy sem, ha elvontan mérlegetjük, akkor sem, ha összehasonlítjuk az önálló iparosok átlagos jövedelmével, mely pedig nincsen is minden hónapra biztosítva és az esélyek egész sorozatától függ.

Természetes, hogy számolni kellene a nyugodt, biztos kenyérnek ezzel a lényeges előnyével és sok egyébvel, amit a sztrájkoló tömeg figyelmen kívül hagy. Elsősorban pedig számolni kellene azzal, hogy mikor az állami gyár munkásai fél korona napi bérjavítást követelnek, — ezt az összeget fizetni kell segíteniük a sztrájkolóknál még szegényebb és többet dolgozó embereknek is, akik bár a legszerényebb, de biztos és állandó keresetet tartanak vágyaik netovábbjának.

régi kitudó háziasszony nem törődik a háztartással, sem semmivel, ami nem gyászat illeti. Mindennap sötét feketében kikocsizik a temetőbe, a pompás márványemlékkel díszített sírhoz. Idehordja a tavasz virágait, a nyár gyümölcsseit gardamába, mind Fajdalmá kíváncsi pletyka tárgya már. Az emberek nem tudják megérteni, hogy van kétségbeesés, amely nem enyhül, van kín, a mely mindig oly égető, mint az első napon.

Az öreg Szempci unokájának él. Élete, reménysege, öregségének fénye oda. Csak sivárságot érez, csak a kötelesség tartja fönn. Nem remél, nem vár az élettől semmit... Es oda élete az ifjú férjnek is. Ő egész élete boldogságát temette el... Az ő vesztésége talán a legsúlyosabb.

Az emberek élnék, mozognak, cselekszenek a többi ember között. — Békésen, csendesen, mint kisvárosban szokás. Am szívük össze van tépve és görnyedten, összezuva húzzák, mint mázsás ólomgolyót, a megmérgezett élet irtózatossá kinjt...

Egy csendes dráma ez czupán, melyre lelkeim, elszállván partjára a sárgahabu Körösnék, im visszaemlékezék.

Báttaséki Lajos.

És itt van a fontos tanulság, mely ehhez a sztrájkhoz fűződik, — az, hogy a munkások megélhetésére is drága főváros nem az a hely, ahová több-több munkást kell összehúfolni és hogy példaadasképen az államnak volna kötelessége a munkáselem megosztása, a nagy ipari vállalatok megosztása az ország különböző vidékeire, kivált a vidéki városokra, ahol százával és ezrével hajszolnak munkát az emberek ugyanakkor, mikor a fővárosi munkások eldobják maguktól a 100, sőt 200 koronát haldó havi keresetét is.

De hibája a sztrájk. Ezt a tanulságot nem akarják levonni azok, akiket illet. Egyre beszélnek a vidéki középpontok fejlesztésének nagy fontosságáról, érdekéről és szükségéről, de tettei soha nem igazolják az üres beszédet, még ott sem, ahol egyenesen övék volna az intézkedés joga, az állami ipari üzemek decentralizációjával.

Itt van például vármegyénk is, mely ez év kora tavaszán is kérte, hogy egyes vidékein tömegesen munka nélkül szűkölködő munkásainkat segítsék keresethez. Egyszerűen elutasítottak bennünket, hogy erre nincs országos fedezet. Holott ha a nálunk parlagon heverő ilyen munkaerőt állami üzem állításával foglalkoztatnák, itt tetemesen olcsóbban dolgozhatnának, mint a fővárosban, mert itt a munkás megélhetési viszonyai jóval kedvezőbbek.

Ezt végre is meg kellene már érteni és levonni belőle az egyedül helyes következtetést, hogy nagy horderejű szociális érdekből is veszedelmes dolog a munkások nagy tömegének a fővárosban való összehúfolása, mert ez oda vezet, hogy odafelel a sztrájkok vannak napirenden, míg a vidéken napirenden van a munkát keresőknek munka hiányában való elzűlése.

Amint most az iparfejlesztésnek, az új iparvállalatok létesítésének terén állítólag oda törekednek, hogy a keletkező telepeket a vidéki középpontokra terejék, — első sorban magának az államnak kellene erre példát adni a saját nagy üzemének helyes és tervszerű megosztása által.

Előny hárul ebből az államra és a vidéki városokra egyaránt és üdvös megoldására vezetne a munkáskérdésnek, melynek intézésében a végzetes mulasztásokat és hibákat jelöli most is a fővárosi sztrájk. Persze, a reménye nélkül annak, hogy majd levonják belőle illetékes helyen a szembeéltő tanulságot.

Mert ahogy elmúlik az égető baj, — rendes szokás már ez nálunk, — együtt múlik el vele a megfontolás is, hogy ezen bizony gyökeresen kellene segíteni és — marad minden a réglben.

Rendszer az nálunk, hogy makacsul, csökönösen fentartják, a mi tarthatatlan. És rendszer, hogy a vidékkel nem törődnek, csak — elméletben.

Országos közraktári hitelintézet.

A gabona-értékesítés egyik legnagyobb gondja a gazdának, akinek rendszerint abban föl a feje: jobb e, helyesebb-e, ha nyomban áratás után ad túl a termésén az akkori napi áron, vagy haszonhozóbb lesz-e spekulálni a terméssel, — ha talán emelkedne a válcamskét a gabona ára?

Csakhogy kicsiny azoknak a gazdálkodó kis- és középbirtokosoknak a száma, akik jobb áralakulásra spekulálhatnak, ellenben sok van köztük, aki már előre is eladja a várható termését, túlnyomóan vannak pedig

azok, akik alig várják az új búzát, menten eladják, mert hát pénz kell a háznál és csak ebből pénzelnek.

A közraktári intézmény, mely előleget ad a kész gabonára és így lehetővé teszi minden gazdának, hogy szövetkezéssel maga is befolyást gyakoroljon termésé áralakulására, nálunk csak itt-ott vert meg gyökeret és éppen ezért kell örömmel fogadnunk, általános közgazdasági érdekből minden olyan törekvést, mely ennek az intézménynek minél nagyobb gabonatermő területre való kiterjesztését célozza.

Közéletünk néhány jelese tűzte ujabban maga elé azt a nagy feladatot, hogy országos közraktári hitelintézetet létesít, amely az ország különböző nagyobb gabonatermő vidékein 120 közraktárt állítana fel, melyekbe azon vidék termelői összehordanák, beraktároznák és együttesen kezelnék a maguk termésit és ez által — előleget kapván a hitelintézetből e terményekre, — befolyást gyakorolhatnának a kínálatra, ennek révén pedig, természetesen a gabona áralakulására is.

Úgy tervezik, hogy ezt az új, a közgazdasági életre nagy horderejű hitelintézetet a legegyszerűbb alapon, a már fentálló vidéki pénzintézetek és gazdasági egyesületek bevonásával hozzák létre és ez érdekében a tervezők a következő programot küldték szét a vidéki pénzintézetekhez:

»Hazánk mezőgazdasága válság előtt áll. Napról-napra tarthatatlanabb az állapot, mert a földbírtok nem jövedelmez annyit, amiből a birtokos a költséget fedezhesse. Ha a válságokat kutatjuk, lehetetlen azt nem a terményárak következetes árcsökkenésében keresnünk. Földművelő ország vagyunk s ha tudjuk azt, hogy a búza átlag-árak az 1881. évben volt mértékszankénti 13 frtól már 6 frtra is estek, meg kell döbennünk a változott viszonyok felett, mert ez azt jelenti, hogy a mely gazdának másfél évtized előtt 1000 frt jövedelme volt, az ma ennek csak felére számíthat, nem tekintve azt, hogy a létfenntartási terhek aránytalanul emelkedtek. Ezen beszélő számok világosan rámutatnak arra, hogy a magyar mezőgazdák válságát a terményárak fokozatos hanyatlása s ezzel párhuzamosan az életszükségletek drágulása, a beruházások nagyobbodó igénye s az adóterhek emelkedése okozták.

Az évről-évre veszedelmebben és romboló árral közeledő ezen mezőgazdasági válságnak csak úgy vethetünk gátat, ha minden egyeni erővel és közgazdasági tényezővel oda hatunk, hogy a gabona-árak hanyatlásának ne csak elejét vegyük, de miködésünket egyszerűen oda is irányozzuk, hogy mezőgazdánk egy átlagos középárra számíthassanak. Ezen törekvés csak egyetlen módon érhető el, még pedig akként, hogy ha a központi, mint tőzsdepiac és az egyes vidéki mint termelő piacok között, a szokásos összeköttetést megteremtjük. — Ha a központi és vidéki piacok között az összefüggést megvan a kereslet és kínálathoz képest a gabonakivitt megállapítani képesek vagyunk: mezőgazdánk a közgazdasági viszonyok szabta áralakulásban feltétlenül el fogják érni termésük közepárát s ezzel eleje van vége a mezőgazdasági válságnak is.

Hogy pedig a gazdaközönség a tényleges kereskedelemmel karöltve, a kereslet és kínálat viszonyaihoz képest állapíthassa meg terményeinek árát, úgy, hogy azt a tőzsdei spekuláción alapuló névleges kotekek ne befolyásolhassák, egyetlen mód kínálkozik és vezethet célhoz: nyujtsunk módot mezőgazdánkknak a jobb terményárak kiváráására s legyünk segítségükre abban, hogy a gazdaság legenyébb kénytelen búzáját még labon eladni.

Erre a célra szolgáló intézmény csakis egy országosan szervezett mezőgazdasági közraktári hitelintézet lehet, mely a megyei göcponctokon, a nagyobb vasúti és hajózási állomásokon gabona-raktárakat állítana fel s

a vizsgálatot megindítani s vele mentek. Balassa Péter dr. törvényszéki orvos és Barnáth József dr. kiegészítő orvos, akik a leány hulláját felboncolták.

A vizsgálat megállapította, hogy Olajos Éva már tíz éve szenvedett agytünetekben s a család egyik fűtestvére tartotta gondos őrizet alatt. Ezenfölül a lánynak még egy borzalmas betegsége, szívbaja is volt és valószínűk látszik, hogy ilyen szívbajos rohamban dobta magát a szenvedés elől a kútba.

Hogy a halálgrás körül terhel-e a vakt gondatlanság: ezt a további vizsgálat fogja eldönteni.

— **Vármegyei műtűépítés.** A szegvári átkelési szakaszban műtűt leendő kiépítése tárgyában, fölülvizsgálás végett a kereskedelemügyi miniszterhez felküldött építési tervek, némi csekély észrevételezéssel jóváhagyva érkeztek te tegnap a miniszteriumtól a vármegyéhez. A miniszteri jóváhagyó rendelet tudatja a vármegyével, hogy a tervek alapján most már ez útszakaszon a helyszíni bejárás megtartható. Ez rövid időn belül meg is fog történni, úgy, hogy az új vármegyei műtűnek földmunkáját valószínűleg még ez ősz folytán megépítik s az útburkolást a jövő év tavaszán bizonyosan be is fejezik.

— **Öngyilkosság.** Kajtár Mihály f. hó 22-én felakasztotta magát és mire hozzátartozói, a szerencsétlen ember ezt a végtetes tettét észrevették, már késő volt minden mentő kísérlet: halott volt. Hogy mi vitte rá a boldogtalant élete elemzésére: erre a vizsgálat se fog soha teljes világosságot deríteni.

— **Szabad fürdőhely a Tiszán.** Ha a közönség respektálja is a tilalomtáblát, aig mulik el nyar, melyen a Tiszában való szabad fürdőzés egy-egy aldozatot nem követelne emberéletben; hát még, ha tilalomtábla sincs kint, melyen a hatóság jelezne, hogy mely helyeken lehet és mely helyeken nem szabad a Tiszában fürödni. Pedig most sincs kint ilyen tilalomtábla. F a z e k a s János h. rendőrbiztos f. hó 22-én kint járt a Tiszán. hogy a szabados fürdőhelyeket kijelölje és ekkor személyesen tapasztalta a tilalomtáblák hiányát. Persze, jelentette is azt a kapitányának, azonban kérdés: nem-e akkor állítják majd fel a tilalomtáblát, mikor erre a halál figyelmezteti majd a hatóságot olyan formában, hogy ismét belefutad egy fürdőző a szabad Tiszába csak azért, mert nem tudta, hogy azon a helyen fürödni életveszélyes.

— **Sertésvész mindenfelé.** Szorongatja határunkat ismét a veszedelem, körülöttünk mindenfelől, Mezőtúrról, Szarvasról, Szent-Andrásról híre érkezik a hatóságoktól, hogy e helységekben járványosan lépett fel a sertésvész. A nevezett helységek határait szigorú hatósági zár alá vették, hogy a veszedelem továbbterjedésének gátat vessenek.

— **Pörös atyafiak.** Hangos és véres jelenet folyt le január havában Kisteleken, Pignicki József kovácsműhelye előtt. Léva Imre és felesége Sipka Kovács Anna rendezték a kavarodást, melynek tanuja volt az egész utca népe. Ez a házaspár ugyanis régi haragosa volt a kovács családnak és minden alkalmat megragadott, hogy borsot törjön Pignickik orra alá. A veszedelmes idején is azért kerültek a kovácsműhely elé, hogy néhány szóval megtiszteljék régi haragosaikat. Lévaiek be is kiáltottak Pignickinek, hogy egy pár invitáló szót, amire a kovácsmesterné kiment és megkezdődött a pörös atyafiak között a hangos utcai jelenet. De nem sokáig elégedtek meg a pörkedéssel, hamarosan össze is tapogatták egymást, úgy, hogy Pignicki Józsefne nyolc napiszerűl szenvedett. A járásbírósg elítélte Lévaieket a fejenként tíz napi fogházra és 10 kor. bénzbüntetésre. Ezt az ítéletet aztán most a törvényszék felebbviteli tanácsa is megerősítette.

— **Vásárok.** Kisteleken, mint az előjáráságot hivatalosan értesítik, július hó 1-én és 2-án lesz az országos nyári vásár megtartva. A szentesi országos nyári vásár pedig július hó 21, 22-én és 23-án lesz. Vészmentes helyekről mind a két vásárra sertések is feljuttathatók.

— **Elemelt táska.** A derekegyházi postakocsi postastáskáját tegnap, míg ő a felsőpárton egy hába valami kiküldetésben betért, valaki leemelte a kocsijáról. Minthogy a táska úgy is üres volt és a csinytevőre értékkel alig bír, — arra kéri a postakocsi a családott becsületet impozított, hogy vinné el és adná le ezt a táskát a rendőrségnél, vagy ha neki jobban tetszik, akár lapunk kiadóhivatalánál is.

* **Mi okvetlen szükséges minden hölgynek?** Szép, tiszta, üde arcból! Ez a legkönnyebben és legbiztosabban az egész világon elismert és kedvelt Margit krém használata által érhető el. E teljesen ártalmatlan, törvényesen védett arckenőcs, mely sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, a szeplőt, májfoltot, pattanást és az arc mindenemű tisztátalanságát pár nap alatt eltávolítja, a rancokat kisimítja és az arcnak finom fiatal rózsás színt ad. Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerertárban. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. (1)

* **Szénásy, Hoffmann és Társa** párizsi és lyoni selyemgyári raktára Budapest, IV., Bécsiutca 4. Raktárunkon található a legszebb és legnagyobb választék divatos selyemkelmék, csipkék és szalagok, valamint gyöngy-tuldiszkek pointlace-ruhák és pointlace-kelmékből. Fekete, fehér és színes selyemkelmék, 85 krtól 14 ftig. Foulard-Pongis és Satin. Liberty-selymek 65 krtól kezdve. Angol mosóselyem 80 cm. szélességben 125 krtól kezdve. Mintakkal kívánatra készséggel szolgálunk. (1)

A vér megmérgezése.

Valamely csekély esemény, pl. egy egyszerű szurás még a legszilárdabb egészséget is tönkretelheti. De nem is tartaná fönn az egészséget, hanem a vér tisztasága, a vér bősége és rendszeres keringése: sokféle ok zavarhatja meg a vér épességét és gyakran csökkenését idézheti elő. Vágás vagy csak karcolás is a vért megmérgezheti, lassan-lassan megromthatja s így utat nyit különféle behatásnak, mely az egészségre káros. Példát nyújt erre Duracier kisasszony, ki 19 éves, La Eareneben Champtoceaux mellett (Maine-et-Loire) lakik.

— **Leányom** — írja Duracier Mátyas ur — három évvel ezelőtt üzletben volt alkalmazva. Lábászarárt megsebesítette és a sebet elhanyagolta, mert jelentékelenné tartotta. Azonban lassankint aggodalmat okozó daganat keletkezett, nagy vérhólyagok támadtak s kénytelen volt munkásságát megszakítani.

Sebei föltszakadtak s oly gyenge lett, hogy alig tudott a lábán állni. Nem volt se étvágya, se álma s heves csipőfájdalmat érzett és szurás meg szivdobogást a legesekélyebb mozdulatra is. Vésze-gény lett; állapota rohamosan rosszabbodott és ha egy a Pink-piluláról szóló irat nem kerül szemünk elé, tönkremegy szegény leányom. Szerencsére rögtön használta a pilulát s ereje kezdett visszatérni. Jó kedvével, mely teljesen eltűnt volt, visszatért ereje, étvágya és álma.

Minden bajt a vér tisztátalansága idézett elő s a Pink-pilula a vért újra helyreállítva, eltüntetve az okokat, egy csapásra eltűntette az eredményt is. Minden körülmény között ilyen a hatása, s mindig jó hatással van az egészségre a Pink-pilula, ha a bajt a vér elgyöngyülése idézte elő. A vérszegénységet, a sárgaságot, a reumát és sok más bajt legyőzhünk a Pink-pilula használatával.

A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszerertárban. Egy doboz ára 1 ft 72 kr. és hat doboz 9 ft. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerertárban, Budapest, Király-utca 12.

— **Figyelem.** Mindön azt a helyiséget melyben eddig alkalmi vételemből még meg-

levő zomanczott vasedényeket árusítottam kiürítettem, tudatom a t. körönséggel, hogy ezeket az árukat most üzletemben beazerzési áron árusítom el. Tisztelettel Gunszt Lipót útdó.

Hogy dolgozik a rágalom-gyár.

Régi megcsontosodott szokás már az nálunk, hogy a sajtó egyfémelyik organuma — tisztesség ellenére — abban meríti ki az egész tevékenységét, hogy veszett módon marja-marcangolja a közhatalóságokat és a gyanú ocsmányi tajtékával igyekszik a közönség előtt hitelvesztetté tenni egyes köztisztviselőket.

Mindig elítéltük a tisztességtelen sajtó ilyenét tajték-túrását, — az utóbbi időben azonban nem sok ügyet vetettünk rá, mert hát — tapasztaltuk, hogy legjobb az ilyeneket szónéklül fenteregni engedni a maguk szennyében, — a közönség úgy is igaz érté k t e l e n s é g szerint becsüli az egyéni tisztesség ellen irányuló ezeket a durva támadásokat, — nem veszi semmibe se a legfőbb ha egy-két szereplési viszketegben szenvedő polgártárs engedi magát az ilyenek által valami kétes értékű közgyűlési interpellációba beugrasztatni

Hijába! A közönség csömört kapott az ocsmányi ripókségektől, hitelét vesztette előtte a rágalomgyár minden tajték-túrása. Legjobb hát a gyár alkalmazottjainak dühöngését figyelemre se méltatni és engedni: hadd fardjanak bele önmaguktól az epeömlésükbe.

Ha most mégis — feltevéseink ellenére — foglalkozunk a »Csongrád megyei Ellenzékek«-hez címzett rágalomgyár f. hó 22-ki »A szénás ára« című főrmedvényével, — ezt kizárólag azért tesszük, mert ebben a főrmedvényben olyan konkrét van felhozva egy főbb városi tisztviselő: Novobáczky Győző gazdasági tanácsnok ellen, — mely ha csak részben volna is igaz, — a nevezett tanácsnokot egy percig sem volna szabad tovább az állásban megtűrni és mert nekünk is ez a nézetünk, — a város érdekében utánajártunk ennek a dolognak, hogy — ha van a vádban valami igaz, mi is követeljük az illető tisztviselő ellen a legszigorúbb megtorló intézkedéseket.

Szálára szedjük ezt a vádat, úgy foglaljuk vele.

Az első vád az, hogy a tanácsnok csak az utolsó pillanatban tette közhírré a városi szénáárverést, úgy, hogy annak már csak azért se lehetett eredménye, mert kevesen tudtak az árverésről és így kevesen jelentek meg a helyszínen.

Az igazság pedig az, hogy az árverést szokott módon és időben meghirdették hirlapban, publikálták a templom előtt és kibolcskálták városzerte. És hogy a hármas meghiresztelésnek volt is foganatja, hogy az árverésen eleget vettek részt és a város a nyagilag el is érte a szokott eredményt, ezt bizonyítja Soós Ferencz városi képviselő nyilatkozata, aki egyik kiváló ellenzéki férfú és mint bizalmi ember volt kint az árverésen. Hangzik pedig ez a nyilatkozat így:

NYILATKOZAT.

A »Csongrád megyei Ellenzékek«-ben a városi csordajárásokon termett széná egy részének eladásáról szóló közleményre alólított, mint aki a gazd. tanácsnok úr meghívására — az árverés megtartásánál, mint bizalmi egyén közreműködtem, az igazság érdekében kijelentem, hogy a f. hó 18. és 19-én a helyszínen megtartott árverések a szokásos módon és a város

érdekének szigorú szem előtt tartásával folytak le nagy számú résztvevő mellett; mely alkalommal az alsó járáson eladott 51 vontató széna 821 korona 20 filléért, — a felső járáson 28 vontató 485 korona értékben; tehát az összesen eladott 79 vontató szénáért 1306 korona 20 fillér, vagyis átlagosan vontatónként 16 korona 53 fillér ár értett el. Ezeket kötelességemnek tartottam önakaratomból a közönség tudomására hozni, hogy a valódi tényállást a nagy közönség megismerhesse, ne pedig az elferdített hírlapi cikkek után ítélkezzen. — a nélkül, hogy én ezzel bárkinnek — az igazságon kívül — szolgálni kívánnék.

Fentebbi állításainak igazáért az árverésen résztvevők tanúskodhatnak, Szentesen, 1900. június hó 23.

Soós Ferencz,
városi képviselő.

A második vád az, hogy a gazd. tanácsnok, még »A széna ára« című rágalom-förmedvény megjelenésekor se fizette be a szénaárverésből befolyt teljes összeget a közpénztárba, hanem csak 125. korona 20 filléért.

Az igazság pedig az, hogy a tanácsnok az árverés napján a közpénztárnak átadta az összes, 1858 korona 80 fillér, kétszépénzben befolyt vételár. Az egész vételár volt 1206 korona 20 fillér, melyből azonban az egyik vevő: Lakos Sándor a helyszínen a dós maradt 48 korona 40 fillérral, — aki azonban az összeget személyesen fizette le f. hó 21-én, tehát a rágalom-förmedvény megjelenése előtt a közpénztárnál.

Hogy ez így van: bizonyítják a városi közpénztári tisztség és Lakos Sándor nyilatkozatai, melyek im így hangzanak:

NYILATKOZAT.

A »Csongrád megyei Ellenzék« f. hó 22-én megjelent 59. számában »A széna ára« czím alatt a gazd. tanácsnok úr ellen intézett támadásra — annak kívánatára — kinyilvánítjuk, hogy a tanácsnok úr a f. hó 18 és 19-én elárverezett szénák eladásából bevérandó 1306 korona 20 fillérből 1258 korona 80 filléért f. hó 20-án a közpénztárba, 1559 n. t. alatt befizette, a még hiányzó 48 korona 40 fillért pedig, a hátralékban maradt Lakos Sándor gazdálkodó által f. hó 21-én fizettette le a közpénztárba; vagyis az eladásból befolyt teljes összeg, a támadó czikk megjelenését megelőzőleg, fizettetett be a közpénztárba.

Egyben az igazság érdekében igazoljuk azt is, hogy a fent idézett czikkben az 1898-ban elárverezett suha árara vonatkozott tendenciózus czélzás a gazdasági tanácsnok urat nem érintheti, mert az évben a suha elárverezéséből befolyt összeget nem is ő, hanem a városgazda szedte be és fizette be a közpénztárba.

Szentesen, 1900. évi június hó 23.

Papp László,
közpénztárnok.

Győri Ferencz,
főszámvevő.

Radimetzky Kálmán,
ellenőr.

NYILATKOZAT.

Alólirott kijelentem, hogy a város alsó csordajárásán f. hó 18-án eladásra került szénából 3 vontatót vásároltam árverésen 48 kor. 40 fillérről; mely összeget f. hó 21-én, csütörtökön delután a városi közpénztárban magam fizettem be — azért, mert az árverés alkalmával nem volt nálam kellő mennyiségű pénz.

Szentesen, 1900. június 23.

Lakos Sándor,
gazdálkodó, II. t. 141 szám.

A harmadik vád már csak célzást tesz arra, hogy Novobáczky tanácsnok mint tartotta magánál 1898-ban az elárverezett fűzfásuha után befolyt városi pénzeket.

Az igazság pedig az, ami a pénztári tisztség fektőlött nyilatkozatából is kitűnik, hogy a nevezett tanácsnoknál

ezek a pénzek soha sem is voltak, mert azokat nem ő, hanem a városgazda szedte be és fizette be a közpénztárba.

Fűzzük-e ezek után további megjegyzést is a rágalomgyár, ocsmány munkájához? — Azt hisszük, ez fölösleges.

Mi csak rá akartunk mutatni a nyilvánosság előtt: hogy dolgozik az ilyen rágalomgyár, melyet ocarpirulás nélkül nem mondhatunk sajtóorganumnak. Egyebekben kár rá szót vesztegetni. Legjobb e gyár munkásait mindig és mindenben megveto hallgatásai figyelmen kívül hagyni.

Nyilvános számadás és köszönet.

A szentesi iparos ifjak Önképző-köre által folyó hó 3-án rendezett műkedvelő előadás alkalmával bevétel volt a felülfizetésekkel együtt összesen: 453 kor. 20 fillér; kiadás 271 kor. 50 fill.; maradvány: 186 kor. 70 fill. Felülfizetési szívek voltak: Zsoldos Ferencz, 20 kor. Dr. Vadnay Andor 10 kor. özv. Podhradszky Ferencz 6 kor., dr. Csató Zsigmond 6 kor., Bajkai Klárka 4 kor., Nagy János (Kalocsa) 2 kor., Ugrai Antal 2 kor., Bernáth Elek, Hollósy János, ifj. Vrana Imre, N. N. 1—1 kor. és N. N. 80 fillért, mely szívességükért fogadják a kör nevében ez úton is őszinte köszönetemet.

Korsós Tóth Sándor, pénztáros.

Gazdászati és üzleti értesítés.

Szentes, 1900. jún. 23.

Alig egy hét választ el az aratástól, mert a mi gazdálkodóink azt mondják, hogy ha itt van Péter-Pal napja, megszakad a búza töve és meg kell érní a gabonának. Hogy milyen lesz a termés eredménye, azt tudni nem lehet, mert igazán a most következő néhány nap határoz a gabna minősége és mennyisége felett.

Eddig még a búza és az árpa igen jól mutat, a kukorica már töltögetve van és igen egészségesnek mutatkozik. Szőlőből amit a májusi fagyok meghagytak, szerencsésen esett keresztül a virágzason — Perenoszpórától csak szórványosan lehet hallani, mind a mellett a permetezést mindenkinek figyelmébe ajánljuk.

A gabna üzlet a hét elején nyomott volt, de a hét második felében, amerikai magasabb búzajegyzések folytán az árak 7 frtról — 7 f. 10—20 krt. javulnak mmknt.

Árpa, kukorica a heti piacon nagyobb mennyiségben volt kínálva, az árak kissé visszaestek.

Árpa köbfe 5 f.; 5 f. 20 krt.

Kukorica köbfe 5 f. 50—5 f. 60—70 krt.

Zab köbfe 3 f. 60 krt.

Szalonna mm. 40 krt.

Hizott sertés tiszta vágásra klonként 41—42 krt.

Népesedési mozgalom.

1900. évi jún. 16 től 24 ig.

Születtek: Kanász N. Sándor. Szépe Terézia, Finta Ferenc, Szeder halvaszületett leány, Rothberger Anna, László László, Korsós Zsuzsanna, Karnó László, Tóth Terézia, Horváth Sándor, Tóth Rozália.

Házasságot kötöttek: Hahn Izidor Czukerman Valériával, Szűcs Sámuel László Antal Sarkadi N. Emiliával, Marcsó Ferencz Veres Juliánával, Rakóczy Ferencz Traj Juliánával, Piti Ignacz Mezei Annával.

Meghaltak: Török Erzsébet 15 hónapos, tudólob. Botos Jánosné 21 éves, tudólob. Barta Lászlóné 22 éves, tudólvész. Tarján János 18 napos, születési gyengeség. Özvegy Orosz Györgyné 68 éves, májlob. özv. Vass Ferenczné 75 éves, agyszélhűdés. Csepregi Ferencz 37 éves, szívtöltengés. Sipos Mária 10 hónapos, tudólob. Szeder halva született. Dadi Zsuzsanna 10 hónapos, bélhurut. Gabor Zsigmond 8 éves, tudólvész. Molnár Pal 70 éves, szívtöltengés. Lantos János 3 napos, születési gyengeség. Szarvadi Sándor 80 éves, végegyengülés. Biró János 57 éves, tudólob. Göbölös István 57 éves, veselob. Özv. Szépe

Sándorné 75 éves, végegyengülés. Mácsai János 56 éves, tudólvész. Kerckes Imre 25 éves, tudólvész. Vékony István 73 éves, brightkór. Vecseri Sándor 16 napos, tudólob. Biró Jozsef 28 éves, tudógümőkör.

Nyilttér.

Mint hogy a tavasz előrehaladásával ocsesemőt, gyermekket és felnőttek egyaránt feyveget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hátsán fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dús szénsavtartalmánál fogva, specifikus óvszer is a tífus, cholera és a gyermekok tífoid-szerű tavaszi nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója a víz szennálatá folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénávanál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, hűghajtó és a szomatot csillapító hatásánál fogva.

kedvelt borviz.

A mohai Ágnes-forrás
kezelősege.

24—8

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

Budapest, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Szt.-László Nagyvárad mellett.
Vasúti állomás.
Posta, távirda, telefon.
(püspök) gyógyfürdő. Hévízfürdők 30°-40° C.

Kiváló szulfidtartalmú által elismert

kitűnő hatással

csúszos és rheumás bántalmaknál, csonttörések és ficamok utókezelése, hűdésnél, mell, hástri és egyéb izzadmányoknál (exsudatum) máj és vese, valamint húgy- és ivarszervi bántalmaknál, női bajoknál, a légzési és emésztési szervek hurutjainál.

Gyönyörű fekvés, hatalmas tölgyfa erdőségek közepén, három oldalról hegyek által védve. Pormentes enyhe klíma. Gyönyörű park- és sétahelyek. Villamos világítás, öt óriási tükörfürdő 900—3000 hkt.köb tartalommal, folytonos vízcsere; kád- és családfürdők; pokrócozó és pihenő termek. Zuhanyok.

Ivógyógyimód, lápfürdők, massage, villamosítás. Szállóit a modern követelményeknek megfelelőleg a legnagyobb kényelemmel berendezve, a fürdő helyiségekkel zárt folyosók által vannak összekötve. Olcsó szobaárak. *Kitűnő magyaros konyha, tiszta borok* Czegléd Sándor pincéjéből, Naponta háromszor terzene, sétahangversenyek. tombola- és táncestélyek. Kirándulások. Evad május 1-től október 1-ig. — Fürdőorvos: Dr. TERNER BELA. — Bérlet: CZEGLÉDI SÁNDOR. — Prospectusokat bérmentve küld az igazgatósnak. 10—7

Lapulatadonos és felelős szerkesztő: Dr. MATÉPFY FERENC
Társ-szerkesztő BANFALVI LAJOS.

Földeladás.

Depszer Károly és Depszer Teréz tulajdonukat képező kajáni 126 hold föld szabadkézből ELADÓ. Depszer Károlynál több bolti-állványok, pultok és villanyluszterok vannak eladók.

Haszonbéri hirdetés.

Gróf Berchtold Lipótné szül. Gróf Károlyi Ferdinándia ó méltósága Szegvár község határában fekvő u. n. Kontarai 247 c. hold szántó földből álló birtoka f. évi október hó 1-étől egy-másután következő 12 évre haszonbérbe adatik.

Bérelni szándékozók felhivatnak, hogy zárt ajánlataikat, a bérösszeg 10%-ának megfelelő készpénz vagy óvadékképes érték papírok mellékelésével, f. évi június hó 30-ka déli 12 óráig az árpádalmi uradalom tisztartó hivatalához, Árpádhalom u. p. Oroszára nyújtásuk be. Később benyújtott ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatban világosan megjelendő, hogy ajánlattevő a bérleti szerződés feltételeit ösméri.

A bérleti feltételek az árpádalmi központi irodában Árpádhalomán, vagy a tételhíti gazdaságban az illető tiszt úrnál megtekinthetők.

A beérkezett zárt ajánlatok f. évi július hó elsején fognak felbontatni s a legjobb ajánlattevővel a szerződés megkötötti, kijelentetvén, hogy a szerződés csakis Grófnó tulajdonos Ömél-tósága jóváhagyása esetén lesz érvényesnek tekinthető. 2—2

THIERRY A.

mell- és gyomor-balzsamát

(amelyet az egészségügyi hatóság megvizsg.)

Csak ezzel a törvénysz. bej. védőjeggyel valódi.

LONDON.

Chief Office S. W.

48 Brixton Road.

Főraktárak:

Burmans,

Angol India.

Agens Zágráb.

Algier.

Amsterdam,

H. Sanders, Ro-

kin S.

Basel,

Szt. János gyógy-

tár, W. Kratz.

Belgrad,

Nikola A. Delini,

gyógytár Mihály

fejedelemhez,

Központi raktár

Szerbia részére.

Berlin. C.

Bologna.

Bruxelles,

Pharmacie Ch.

Delacre & Co.

Budapest,

Török J.

Dr. Egger L. & J.

Cairo.

Cöln a. Rh.,

Noris.

Debrecen.

Eich, Luxemburg.

Schmidt P.,

gyógyász.

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalán látható zöld, a törvényszéknek bejegyzett papáca-védőjeggyel van ellátva. Föülmulhat: n szer minden mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen s : külsőleg 52—12 is kitünően hat és sebet gyógyít.

Egy próbátveg bérmentesen 1 korona 40 fillér.

Szójelküldés csak előzetes fizetés esetén.

THIERRY A. centifoliakenőcse

(csodakenőcseknek nevezik)

utólérhetetlen szívó erejű és gyógyíthatóság. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves gyógyíthatatlannak tartott csontszűt, ujabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyíthatóság mindenféle seb gyógyulásánál.

Próbátégely bérmente 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg

Óvakodjanak utánzatoktól és kerüljék az értéktelen, úgynevezett házi kenőcsöket s más efféleket.

Cim: A. Thierry, gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz,

Pregrada Pragerhof felé, a Déli vasút mentén.

Prospektus ingyen és bérmenteve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyemnek utánzatát a törvény üldözi.

Isaigasa, Dordogne, Kopenhága, fabriken farma. Miláno, A Bertoloni, Malmo, Sevrige. Apot. Lejonet. Nántes, Pharmacie C. Fredet, Nápoly. Patermo. Páris, Pharmacie française, 1 & 3, Place de la République, Pharmacie Deprey, 11 Rue des francs Bourgeois. Prága, Róma, Corso, Agenzia del Policlinico. Roubaix, Pharmacie F. Gernath. Sarajewó, Szeged, Temesvár. Trieszt, Velence. Vienne. Zürich.

Csak ezzel a törvénysz. bejegyzett védőjeggyel valódi.

Ki akar

egyéves önkéntes

lenni?

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végezték, előkészültségükre és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntes jogot. Aki már sor alatt állott, elkésést

5—5 Születési év közlendő.

Prospektust ingyen és bérmenteve küld:

LICHTBLAU ALBERT

a katonai előkészítő tanf. gazd. Debreczenben

Tanbizottság: eddei DRAUGENTZ János

m. kir. ny. honvédezerdes és MAYER

ADOLF cs. és kir. ny. őrnagy.

Felügyelő: a nm. vallás- és közokt.-ügyi m. kir. minisztérium megbízásából, a tank. kir. főigazgató.

Értesítés.

Van szerencsénk Szentes város t. közönségét értesíteni, miszerint Szentesen, Petőfiútcá, a szentesi takarékpénztár épületében lévő fogyasztási adóbérleti irodánkkal összekötve,

NAGY ITALÜZLETÜNKBEN

a legmagasabb igényeknek is megfelelő kitünő minőségű italokat tartunk raktáron és árúitunk nagy és kis mértékben.

Különösen felhívjuk a t. közönség figyelmét tiszta és jó minőségű aradhegyaljai és csongrádi borainkra, literje 60 fillér.

10 liternél nagyobb vételnél tetemes árengedmény!

Mint a Kőbányai Első magyar Részvény Sörözde fő bizonymányosai, a legjobb minőségű friss sört tartjuk raktáron üveg és hordóban, továbbá ajánljuk saját főzésű kisüsti szilva, törköly, és seprő pálinkáinkat, Tea és közönséges Rum, cognak, valamint mindennemű édesített pálinka neműinket.

Aratáshoz az aratók részére kitünő gabonapálinkát, tiszta minőségbe szolgáltatunk a gazda közönségnek.

Tíz liter vételnél **ÁRENGEDMÉNY**, mely iránt a bérletűségi üzletvezető szolgálat felvilágosítással.

Az italok minősége és kiszolgáltatása felett személyesen gyakorlom a felügyeletet.

Schvarcz Albert

3—2

mint a bérletűségi megh. üzletvezetője.

Igengyakorlatias úton— Rövid használat után nélkülözhetetlen Orvosrendőrileg megvizsgálva

1887. július 3.)

Sarg Kalodont

elismert legjobb

Fogtisztító szer.

A száj kiöblítése valamely fog- vagy szájvízzel magában véve nem elég a fogak tökéletes tisztán- és épségben tartásához. Ehhez még feltétlenül szükséges egy olyan állandóan friss állapotban maradó fogkrém alkalmazása is, amelyen „Sarg Kalodontja”, mely tubusokban való gyakorlatias csomagolási módja mellett minden kívánalomnak teljesen megfelel.

4—3

Föld-eladás.

Horváth István fábián sebestyéni 103 kat. hold földje ELADÓ.

Értekezhetni Szentesen, dr. Tasnady Antal ügyvéddel. 3—2

Erdődy Francziska

szegvári kórógycsárdai 100 hold tanya-földje örök áron eladó. Értekezni lehet vele I. t. 153. sz. alatt. 3—3